

DIDAKTIK O'YINLAR ORQALI BOLALARNI MUSTAQIL FIKRLASHGA O'RGATISHDAGI METODIK IMKONIYATLAR

Xayrullayeva Shoxsanam Akbaraliyevna

Termiz davlat universitetining Pedagogika instituti, maktabgacha ta'lim yo'nalishi magistranti

O'yin - bu maktabgacha yoshdagi bolalarni tarbiyalash, ularga turli xil harakatlarni ob'ektlar, usullar va aloqa vositalari bilan o'rgatish uchun kattalar tomonidan qo'llaniladigan bolalar faoliyati turlaridan biridir. O'yinda bola shaxs sifatida rivojlanadi, u psixikaning o'ziga xos tomonlarini shakllantiradi, uning ta'lim va mehnat faoliyati muvaffaqiyati, odamlar bilan munosabatlari keyinchalik bog'liq bo'ladi. Masalan, o'yinda bolaning shaxsiyatining bunday sifati jamoaviy faoliyatning vazifalarini hisobga olgan holda harakatlarni o'z-o'zini tartibga solish kabi shakllanadi. Eng muhim yutuq - bu kollektivizm tuyg'usini egallashdir. Bu nafaqat bolaning axloqiy xarakterini tavsiflaydi, balki uning intellektual sohasini sezilarli darajada qayta tashkil qiladi, chunki jamoaviy o'yinda turli g'oyalarning o'zaro ta'siri, voqea mazmunini rivojlantirish va umumiy o'yin maqsadiga erishish mavjud. O'yinda bolalar jamoaviy fikrlashning birinchi tajribasini olishlari isbotlangan. Bu holat asosiy ahamiyatga ega, chunki bolaning kelajagi ijtimoiy foydali mehnat bilan bog'liq bo'lib, ishtirokchilardan ijtimoiy foydali mahsulotni olishga qaratilgan muammolarni birgalikda hal qilishni talab qiladi. O'yin, bir tomondan, bolaning proksimal rivojlanish zonasini yaratadi va shuning uchun maktabgacha yoshdagi etakchi faoliyat hisoblanadi. Buning sababi shundaki, unda faoliyatning yangi, yanada progressiv turlari (masalan, tarbiyaviy) tug'iladi va jamoaviy, ijodiy harakat qilish, o'z xatti-harakatlarini o'zboshimchalik bilan nazorat qilish qobiliyati shakllanadi. Boshqa tomondan, uning mazmuni samarali faoliyat va bolalarning tobora kengayib borayotgan hayotiy tajribasi bilan ta'minlanadi. Hozirgi vaqtda ta'lim-tarbiya amaliyotida shakllangan xalq o'yinlari, shuningdek, mamlakatimiz va xorijda olimlar tomonidan ishlab chiqilgan barcha o'yinlar ham aniqlanib, tasniflanib, tarbiyaviy nuqtai nazardan baholanmagan. Ular o'zlarida bolalarni har tomonlama tarbiyalashning foydalanilmagan zaxiralarini yashiradilar. O'yinda bolaning rivojlanishi birinchi navbatda uning mazmunining xilma-xil yo'nalishi tufayli yuzaga keladi. To'g'ridan-to'g'ri jismoniy tarbiya (harakat), estetik (musiqiy), aqliy (didaktik va syujet) ga qaratilgan o'yinlar mavjud. Ularning ko'pchiligi bir vaqtning o'zida maktabgacha yoshdagi bolalarning axloqiy tarbiyasiga hissa qo'shadi (rol o'ynash, drammatizatsiya o'yinlari, mobil va boshqalar). O'yinlarning barcha turlarini ikkita katta guruhga birlashtirish mumkin, ular kattalarning bevosita ishtiroki darajasida, shuningdek, bolalar faoliyatining turli shakllarida farqlanadi. Birinchi guruh - kattalar ularni tayyorlash va o'tkazishda bilvosita ishtirok etadigan o'yinlar. Bolalarning faoliyati (ma'lum darajadagi o'yin harakatlari va ko'nikmalarini shakllantirish sharti bilan) tashabbuskorlik, ijodiy xususiyatga ega - bolalar mustaqil ravishda o'yin maqsadini qo'yish, o'yin g'oyasini rivojlantirish va o'yinni topish qobiliyatiga ega. O'yin muammolarini hal qilishning zarur usullari. Mustaqil o'yinlarda bolalarning tashabbuskorlik ko'rsatishi uchun sharoitlar yaratiladi, bu har doim aql-zakovat rivojlanishining ma'lum darajasini ko'rsatadi. Syujet va kognitiv o'z ichiga olgan ushbu guruhning o'yinlari har bir bolaning umumiy aqliy rivojlanishi uchun katta ahamiyatga ega bo'lgan rivojlanish funktsiyasi uchun ayniqsa qimmatlidir. Erta va maktabgacha yoshdagi bolalarda o'yin faoliyatini shakllantirishning asosi ertak o'yinlari hisoblanadi. Ushbu o'yinlarning boshlang'ich bosqichida bola kattalar yordamida o'yinchoq ob'ektlarining xususiyatlarini (kirish o'yinlari), ular bilan harakat qilish usullarini (vakillik o'yinlari), so'ngra odamlarning rol munosabatlarini (syujet-rol) o'rganadi. -o'yin o'yinlari) va nihoyat, ularning mehnat va ijtimoiy munosabatlari (rolli o'yinlar). Hikoyali o'yinlarda syujet shaklidagi o'yinchoqlar (qo'g'irchoqlar, hayvonlar va boshqalar) va texnik o'yinchoqlar (transport, qurilish materiallari va boshqalar) keng qo'llaniladi. Bolalar hayotining birinchi yilidagi kognitiv o'yinlar o'yinchoqlarni mustaqil tekshirishga, ularning jismoniy xususiyatlarini tan olishga va ular bilan turli yo'llar bilan harakat qilish imkoniyatini amalga oshirishga qaratilgan. Bolalar ulg'aygan sari kognitiv o'yinlar o'yin amaliyotida tobora ortib borayotgan o'rinni egallashi kerak. Biroq, turli konstruktiv o'yinlar, zukkolikni rivojlantirishga qaratilgan o'yinlar, tabiiy materialning xususiyatlarini tushunish va boshqalarni o'z ichiga olgan ushbu o'yinlarning imkoniyatlari hali etarlicha o'rganilmagan. Ikkinchi guruh - bu turli xil o'quv o'yinlari bo'lib, ularda kattalar bolaga o'yin qoidalarini aytib berish yoki o'yinchoq dizaynini tushuntirib, ma'lum bir natijaga erishish uchun qat'iy harakatlar dasturini beradi. Ushbu o'yinlarda odatda ta'lim va tarbiyaning aniq vazifalari hal qilinadi; ular o'yinchilar rioya qilishlari kerak bo'lgan muayyan dastur materiallarini va qoidalarni o'zlashtirishga qaratilgan. Maktabgacha yoshdagi bolalarni axloqiy va axloqiy tarbiyalashda o'quv o'yinlari ham muhimdir. Ruxsat etilgan harakat dasturiga ega o'yinlar guruhiga mobil, didaktik, musiqiy, drammatizatsiya o'yinlari, ko'ngilochar o'yinlar kiradi. Ochiq o'yinlar, yuqorida aytib o'tilganidek, asosiy harakatlarni yaxshilashga, axloqiy va irodaviy fazilatlarini rivojlantirishga yordam beradi va

Hozirgi taraqqiyot bosqichida jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil qilishning istiqbollari: muammo va yechimlar. Xalqaro miqyosidagi ilmiy amaliy-anjuman. 2022 yil 28-29 aprel

maktabgacha yoshdagi bolalarning aqliy va estetik tarbiyasiga bilvosita ta'sir qiladi. Ular syujet va uchastkasiz bo'lishi mumkin. Xor, hikoyaga asoslangan va syujetsiz bo'lishi mumkin bo'lgan musiqiy o'yinlar ko'pincha didaktik va ochiq o'yinlarning elementlarini birlashtiradi. Ular nafaqat bolalarning estetik tarbiyasiga, balki ularning jismoniy va aqliy rivojlanishiga ham sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Bolalarga estetik tarbiya berishda teatrlashtirilgan o'yinlar ham muhim ahamiyatga ega. Asosan erta va kichik maktabgacha yoshdagi bolalar uchun tavsiya etilgan ko'ngilochar o'yinlar hissiy va ijobiy ohangni oshiradi, jismoniy faollikni rivojlantirishga yordam beradi, bola ongini kutilmagan va yorqin taassurotlar bilan oziqlantiradi. Qiziqarli o'yinlar kattalar va bola o'rtasida hissiy aloqa o'rnatish uchun qulay zamin yaratishi juda muhimdir. Didaktik o'yinlar (o'xshash materialdagi didaktik o'yinchoqlar bilan o'yinlar, og'zaki, syujet-didaktik, ish stolida chop etilgan o'yinlar) o'qituvchilar tomonidan asosan bolalarni aqliy tarbiyalash maqsadida qo'llaniladi. Shu bilan birga, bu o'yinlarda bolalar harakatlarni muvofiqlashtirishni, o'yin qoidalariga bo'ysunishni, umumiy maqsadga qarab istaklarini tartibga solishni va hokazolarni o'rganadilar. Maktabgacha ta'lim muassasalari faoliyatida didaktik o'yinlar katta o'rin tutadi. Ular sinfda va bolalarning mustaqil faoliyatida qo'llaniladi.

O'quv quroli vazifasini bajarib, didaktik o'yin darsning ajralmas qismi bo'lib xizmat qilishi mumkin. Bu bilimlarni o'zlashtirish, mustahkamlash, kognitiv faoliyat usullarini o'zlashtirishga yordam beradi. Bolalar ob'ektlarning belgilarini o'zlashtiradilar, tasniflashni, umumlashtirishni, taqqoslashni o'rganadilar. Didaktik o'yindan o'qitish usuli sifatida foydalanish bolalarning darslarga qiziqishini oshiradi, diqqatni jamlashni rivojlantiradi va dastur materialini yaxshiroq o'zlashtirishni ta'minlaydi. Bu o'yinlar, ayniqsa, atrof-muhit bilan tanishish, ona tilini o'rgatish, elementar matematik tushunchalarni shakllantirish darslarida samarali bo'ladi. Didaktik o'yinda o'quv, kognitiv vazifalar o'yin vazifalari bilan o'zaro bog'liqdir, shuning uchun o'yinni tashkil qilishda darslarda ko'ngilochar elementlarning mavjudligiga alohida e'tibor berilishi kerak: qidirish, ajablanish, taxmin qilish va boshqalar. Bolalarni, asosan, katta maktabgacha yoshdagi bolalarni o'qitishda didaktik o'yinlar bilan bir qatorda didaktik materiallar bilan mashqlar qo'llaniladi. Erta va kichik maktabgacha yoshdagi bolalarni o'qitishda didaktik o'yinchoqlar bilan mashg'ulotlar muhim o'rin tutadi: qo'g'irchoqlar, minoralar, to'plar, qo'ziqorinlar va boshqalar. Didaktik o'yinchoqlar bilan bolalarning harakatlari o'ynoqi xarakterga ega bo'ladi: bolalar bir nechta qismlardan butun uy qo'g'irchog'ini yaratadilar, tafsilotlarni rangi, o'lchami bo'yicha tanlaydilar, natijada olingan tasvirni uradilar. didaktik o'yinchoqlar bilan mashg'ulotlarda o'yin mazmunining mavjudligi ularni didaktik o'yinlar bilan birlashtirish va yosh bolalar uchun ushbu turdagi faoliyatni didaktik o'yin-sinflar deb atash huquqini beradi. O'yin-sinflarga bo'lgan ehtiyojni asoslab, sovet olimi N.M. Aksarina ta'kidladiki, xalq ta'limi sharoitida barcha bolalarning mustaqil faoliyati jarayonida faqat individual muloqotdan foydalangan holda har tomonlama rivojlanishini ta'minlash mumkin emas. Kichkina bolalar guruhi bilan maxsus mashg'ulotlar o'tkazish kerak. O'yin darslarida o'qituvchi bolalarga maqsadli ta'sir qiladi, o'yinlarning mazmuni, ularni amalga oshirishning uslubiy usullari haqida o'ylaydi va didaktik vazifalarni barcha bolalar tomonidan qabul qilinishini ta'minlaydi. O'quv materialini tizimli ravishda murakkablashtirib, dastur talablarini inobatga olgan holda, o'qituvchi mavjud bilimlarni o'yin-darslar orqali yetkazadi, zarur ko'nikmalarni shakllantiradi, aqliy jarayonlarni (idrok, fikrlash, nutq va hokazo) takomillashtiradi. Didaktik o'yin-treninglarning o'ziga xos xususiyati shundaki, bolalar tomonidan bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish amaliy faoliyatda beixtiyor diqqat va yodlash mavjud bo'lganda sodir bo'ladi, bu materialni yaxshiroq o'zlashtirishni ta'minlaydi. Barcha o'yin darslari kattalarning bevosita nazorati ostida o'tkaziladi. Amaldagi materialning tabiatiga ko'ra, didaktik o'yinlar shartli ravishda ob'ektlar va o'yinchoqlar, ish stoli bosma va og'zaki o'yinlarga bo'linadi.

Mustaqil o'yin faoliyati, agar bolalar o'yinga, uning qoidalariga va harakatlariga qiziqish bildirsa, bu qoidalar ular tomonidan o'rganilsagina amalga oshiriladi. Agar o'yin qoidalari va mazmuni unga yaxshi ma'lum bo'lsa, bola qachongacha o'yinga qiziqishi mumkin? Bolalar taniqli o'yinlarni yaxshi ko'radilar, ularni zavq bilan o'ynaydilar. Buni qoidalari bolalarga ma'lum bo'lgan xalq o'yinlari bilan tasdiqlash mumkin: "Bo'yoqlar", "Biz qaerda edik, biz aytmaymiz, lekin nima qilganimizni ko'rsatamiz", "Aksincha" va hokazo. Har birida. bunday o'yinda o'yin harakatlariga qiziqish mavjud. Masalan, "Bo'yoqlar" o'yinida siz rang tanlashingiz kerak. Bolalar odatda o'zlarining sevimli va ajoyib ranglarini tanlaydilar: oltin, kumush. Rangni tanlab, bola etakchiga yaqinlashadi va qulog'iga bo'yoq nomini pichirlaydi. Haydovchi o'yinchilar orasida bo'lmagan bo'yoqni nomlagan kishiga: "Bir oyoqqa yo'l bo'ylab sakrab o'ting", deydi. Bu erda bolalar uchun juda ko'p qiziqarli tadbirlar! Shuning uchun bolalar doimo bunday o'yinlarni o'ynashadi. Tarbiyachining vazifasi bolalarning o'zlari o'ynashlari, ularda doimo shunday o'yinlar bo'lishi, o'zlari ularni tashkil qilishlari, nafaqat ishtirokchilar va muxlislar, balki adolatli hakamlar bo'lishlari uchundir. O'qituvchi o'yinlarning murakkabligi, ularning o'zgaruvchanligini kengaytirish haqida g'amxo'rlik qiladi. Agar yigitlar o'yinga qiziqishni yo'qotsa (va bu ko'proq taxtali

Hozirgi taraqqiyot bosqichida jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil qilishning istiqbollari: muammo va yechimlar. Xalqaro miqyosidagi ilmiy amaliy-anjuman. 2022 yil 28-29 aprel

o'yinlarga tegishli), ular bilan birgalikda yanada murakkab qoidalarni ishlab chiqish kerak. Masalan, "Bolalar uchun loto" o'yinida, o'yin qoidalariga ko'ra, kartalarni to'g'ri tanlagan va ularni katta xaritada katakchalar bilan yopgan kishi g'olib hisoblanadi. Bolalar bu o'yinni barcha kartalar ularga yaxshi ma'lum bo'lgunga qadar qiziqish bilan o'ynaydilar va ular tasvirni rasmning syujeti bilan bog'lashni o'rganadilar. Ushbu o'yinga qiziqishni saqlab qolish uchun o'qituvchi bolalarning harakatlarini tartibga soladi, ularga aytadi: "Endi shunday o'ynaymiz: menda nishonlar (doiralari) bor - qizil, yashil va ko'k (o'ynayotgan bolalar soniga ko'ra). Biz o'ynaymiz va kim vazifani tez va to'g'ri bajarishini bilib olamiz - birinchi navbatda katta xaritada katakchalarni yoping - u g'olib bo'ladi, bu belgini oladi - qizil doira, ikkinchisi - yashil va kim oxirgi - ko'k doira oladi. Vasya o'yinni qachon boshlash kerakligi haqida signal beradi: u zarni stolga ikki marta uradi. O'yin bir vaqtning o'zida barcha bolalar bilan boshlanadi. Siz kartalarni almashtirish orqali bir necha marta o'ynashingiz mumkin. Har bir inson g'olibning nishonini qo'lga kiritishni xohlaydi, shuning uchun bolalar sheriklariga: "Keling, yana o'ynaymiz!" Mustaqil o'yin faoliyati kattalar tomonidan nazoratni istisno qilmaydi. Voyaga etgan odamning ishtiroki bilvosita: masalan, o'qituvchi, Lotto o'yinining barcha ishtirokchilari kabi, kartani oladi va topshiriqni o'z vaqtida bajarishga harakat qiladi, kerakli narsalarni qidirishda ishtirok etadi, agar u g'alaba qozonsa quvonadi, ya'ni. o'yinning teng huquqli ishtirokchisi hisoblanadi. G'olibni aniqlashda o'qituvchi bolalarga o'yinchilarning harakatlarini baholash, eng yaxshilarini nomlash imkoniyatini beradi. Ammo o'qituvchi ishtirokida, o'yinning ushbu bosqichi ham uyushqoqlik bilan, aniqroq tarzda o'tadi, garchi u o'zi baholashga ta'sir qilmasa ham, faqat o'yinning har bir ishtirokchisi kabi o'zining "uchun" yoki "qarshi". Shunday qilib, o'yinlarda bolalarning mustaqilligini, faolligini shakllantirishdan tashqari, bolalar va tarbiyachi o'rtasida, bolalarning o'zlari o'rtasida o'zaro tushunish muhiti, bolaning shaxsiyatini hurmat qilishga asoslangan ishonch muhiti o'rnatiladi. uning ichki dunyosiga, o'yin davomida boshidan kechirgan tajribalariga e'tibor. . Bu hamkorlik pedagogikasining mohiyatidir. Bolalar mustaqil ravishda didaktik o'yinlarni sinfda ham, darsdan tashqarida ham o'ynashlari mumkin. Sinfda barcha bolalar bilan old tomondan o'ynash mumkin bo'lgan didaktik o'yinlardan foydalaniladi. Ular bilimlarni mustahkamlaydi va tizimlashtiradi. Ammo bolalarga ajratilgan o'yin soatlarida didaktik o'yinda mustaqillikni tarbiyalash uchun kengroq imkoniyatlar taqdim etiladi. Bu erda bolalar nafaqat qoidalar va harakatlarga rioya qilishda, balki o'yinni, sherikni tanlashda, yangi o'yin variantlarini yaratishda, haydovchi tanlashda ham mustaqildirlar. Didaktik o'yinlar, ayniqsa yosh guruhlarda, maktabgacha pedagogikada bolalarni rolli o'yinlarga o'rgatish usuli sifatida qaraladi: ma'lum bir rolni o'z zimmasiga olish, o'yin qoidalariga rioya qilish va uning syujetini ochish qobiliyati. Masalan, "Qo'g'irchoqni uxlashga yotqizamiz" didaktik o'yinida o'qituvchi kichik guruh bolalariga qo'g'irchoqni yechish jarayonida harakatlar ketma-ketligini o'rgatadi - yaqin atrofdagi stulga kiyimlarni ehtiyotkorlik bilan yig'ing, qo'g'irchoqqa g'amxo'rlik qiling. uni uyquga qo'yganda, ningni kuylang. O'yin qoidalariga ko'ra, bolalar stol ustida yotgan narsalardan faqat uxlash uchun zarur bo'lgan narsalarni tanlashlari kerak. O'qituvchining iltimosiga binoan, bolalar uyqu uchun zarur bo'lgan narsalarni navbat bilan olib, o'yin burchagida qo'g'irchoq uchun oldindan tayyorlangan yotoqxonaga qo'yishadi. Shunday qilib, to'shak, baland stul, to'shak, tungi ko'ylak yoki pijama bor. So'ngra tarbiyachi rahbarligida bolalar qo'g'irchoqni uxlash uchun yechintirish harakatlarini ketma-ket bajaradilar: uning pijamasini kiyib, shu maqsadda tayyorlangan karavotga yotqizadilar. Hamma mayin ningni kuylaydi: "Bayu-bayu-bayu, men qo'g'irchoqni silkitaman. Qo'g'irchoq charchagan, u kun bo'yi o'ynadi. Yosh guruhlarda bir nechta bunday o'yinlar mavjud: "Katya qo'g'irchoqining tug'ilgan kuni", "Ketyani sayrga kiyintiramiz", "Katya tushlik qilmoqda", "Katya cho'milish". Qo'g'irchoq o'yinlari bolalarni mustaqil ijodiy rolli o'yinlarga o'rgatishning samarali usuli hisoblanadi. Katta yoshdagi bolalarning ijodiy o'yinlarini boyitish uchun didaktik o'yinlar katta ahamiyatga ega. "Aqlli mashinalar", "Rassomga milliy libosini kim tezda kiyadi?", "Sut fermasi", "Kimga ish uchun nima kerak", "Bu uyni kim qurgan?", "Dondan bulochkagacha", "Aqlli mashinalar", "Kim tez kiydiradi?" kabi o'yinlar. yigitlarni befarq qoldira olmaydi, ular quruvchi, fermer, sog'inchi rolini o'ynash istagi bor.

Adabiyotlar

1. Бердиева, Ханифа Мейлиевна Изучение научных основ механизации и автоматизации управления сельским хозяйством в курсе физики средней школы (на материале сельских школ Узбекистана). <https://nauka-pedagogika.com/pedagogika-13-00-02/dissertatsiya-izuchenie-nauchnyh-osnov-mehanizatsii-i-avtomatizatsii-upravleniya-selskim-hozyaystvom-v-kurse-fiziki-sredney-shkoly-na-m>
2. Бердиева Х.М., Шаманов М.Х., Абдурахмонова Р.Х., Гулбоева Б.Н. Технология и методика обучения учащихся общеобразовательных школ // Студенческий вестник: электрон. научн. журн. 2018. № 29(49). URL: <https://internauka.org/journal/stud/herald/49> (дата обращения: 10.03.2022).

Hozirgi taraqqiyot bosqichida jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil qilishning istiqbollari: muammo va yechimlar. Xalqaro miqyosidagi ilmiy amaliy-anjuman. 2022 yil 28-29 aprel

3. Бердиева Х.М. Развитие профессиональных коммуникативных навыков педагогов в сфере образования. <https://s.siteapi.org/d955411c180ee78/docs/khhp4bee6u8g8goowcsg0gcg8os0kw>
4. Berdiyeva Muhabbat Meyliyevna Pedagogical support and development of the intellectual opportunities of children in preschool education <http://www.idpublications.org/wp-content/uploads/2019/12/abstract-pedagogical-support-and-development-of-the-intellectual-opportunities-of-children.pdf>
5. Meyliyevna Berdiyeva Muhabbat. The quality of preschool education at the present stage. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. Year : 2021, Volume : 11, Issue : 10. [10.5958/2249-7137.2021.02402.2](https://www.indianjournals.com/ijor.aspx?target=ijor:aca&volume=11&issue=10&article=351#aff001)
<https://www.indianjournals.com/ijor.aspx?target=ijor:aca&volume=11&issue=10&article=351#aff001>
6. Meyliyevna Berdiyeva Muhabbat Tasks for preschool educators. [10.5958/2249-877X.2021.00078.3](https://www.indianjournals.com/ijor.aspx?target=ijor:sajmmr&volume=11&issue=10&article=023)
<https://www.indianjournals.com/ijor.aspx?target=ijor:sajmmr&volume=11&issue=10&article=023>
7. Berdiyeva M.M. Formation of intellectual culture of a preschooler. <https://scientific-conference.com/images/PDF/2019/55/International-scientific-review-LIV-ISBN.pdf>
8. Бердиева Ханифа Мейлиевна. Мактаб ўқувчиларини касб-хунарга ўргатиш йўллари. <https://sciencecentrum.pl/wp-content/uploads/2020/05/POLISH%20SCIENCE%20JOURNAL%20%E2%84%9626%20%282%29%20%28web%29%20%283%29.pdf>
9. Бердиева Ханифа Мейлиевна. Таълим тизимини модернизациялашдаги муаммолар ва уларни бартараф этиш усуллари. <https://sciencecentrum.pl/wp-content/uploads/2020/05/POLISH%20SCIENCE%20JOURNAL%20%E2%84%9626%20%282%29%20%28web%29%20%283%29.pdf>
10. Бердиева Мухаббат Мейлиевна. Педагогик қўллаб-қувватлаш асосида илк ёшдаги болаларни интеллектуал ривожлантириш. “Профессионал таълим тизимида ислохотлар: малака ошириш таълим турида инновацион ғоялар” мавзусидаги Халқаро илмий-амалий конференция. <https://staff.tiame.uz/storage/users/546/articles/iMJfaUDoPQYZqSxUhG7olj9aZ9XSLff9CSErkMxL.pdf>
11. Usmanova Saodat Erkinovna. (2021). Formation of spiritual and moral qualities of preschoolers on the basis of public education. Middle European Scientific Bulletin, 11. <https://doi.org/10.47494/mesb.2021.11.421>
12. Усманова Саодат Эркиновна Возможности Использования Мультимедийных Компьютерных Программ В Развитии Детей Дошкольного Возраста. <https://www.elibrary.ru/item.asp?id=46438589>
13. Jumayeva malika aliyevna, & buriyev jamshid jumanazarovich. (2021). The role of activity in the upbringing and development of the child . International Journal of Philosophical Studies and Social Sciences, 1(2), 126–129. Retrieved from <https://ijpsss.iscience.uz/index.php/ijpsss/article/view/40>
14. Jumayeva Malika Aliyevna. (2021). Independent musical activity in preschool organizations. Journal of Ethics and Diversity in International Communication, 1(1), 9–10. Retrieved from <https://openaccessjournals.eu/index.php/jedic/article/view/16>
15. Aliyevna, J. M. (2021). The Social Activity of the Educator with the Family. European Journal of Life Safety and Stability (2660-9630), 12, 401-403. Retrieved from <http://ejlss.indexedresearch.org/index.php/ejlss/article/view/338>
16. Lola Utasheva Shoturaevna. (2021). Social and pedagogical activities in preschool educational institutions. *JournalNX - A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal*, 6(11), 412–415. Retrieved from <https://repo.journalnx.com/index.php/nx/article/view/193>
17. Shoturayevna, U. L. (2021). Development of Creative Competence of Educators in Preschool Educational Institutions. *European Journal of Life Safety and Stability (2660-9630)*, 12, 395-397. Retrieved from <http://ejlss.indexedresearch.org/index.php/ejlss/article/view/336>
18. Radjabova G.M. The educational value of oral folk art for preschoolers // *European research № 1(75) / Сб. ст. по мат. «European Research: Innovation in Science, Education and Technology/Европейские научные исследования: инновации в науке, образовании и технологиях»*: LXXV межд. науч.-практ. конф. (Лондон. 16 марта, 2022). С.
19. Berdiyeva M.M. Increasing the research activity of a pupil of a preschool organization // *European research № 1(75) / Сб. ст. по мат. «European Research: Innovation in Science, Education and*

Hozirgi taraqqiyot bosqichida jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarini tashkil qilishning istiqbollari: muammo va yechimlar. Xalqaro miqiyosidagi ilmiy amaliy-anjuman. 2022 yil 28-29 aprel

Technology/Европейские научные исследования: инновации в науке, образовании и технологиях»: LXXV межд. науч.-практ. конф. (Лондон. 16 марта, 2022). С.

20. Berdieva Kh.M. Functions of the organization of advanced training of teachers in the field of education // European research № 1(75) / Сб. ст. по мат. «European Research: Innovation in Science, Education and Technology/Европейские научные исследования: инновации в науке, образовании и технологиях»: LXXV межд. науч.-практ. конф. (Лондон. 16 марта, 2022). С.

21. Utasheva L.Sh. Introducing preschoolers to the world of fiction // European research № 1(75) / Сб. ст. по мат. «European Research: Innovation in Science, Education and Technology/Европейские научные исследования: инновации в науке, образовании и технологиях»: LXXV межд. науч.-практ. конф. (Лондон. 16 марта, 2022). С. {см. сборник}.

22. Usmonova S.E. Plot construction as a means of developing the creative abilities of children // European research № 1(75) / Сб. ст. по мат. «European Research: Innovation in Science, Education and Technology/Европейские научные исследования: инновации в науке, образовании и технологиях»: LXXV межд. науч.-практ. конф. (Лондон. 16 марта, 2022). С.

23. Muhammadiyeva F.T. Technology familiarization of preschoolers with various materials through cognitive research activities // European research № 1(75) / Сб. ст. по мат. «European Research: Innovation in Science, Education and Technology/Европейские научные исследования: инновации в науке, образовании и технологиях»: LXXV межд. науч.-практ. конф. (Лондон. 16 марта, 2022). С

24. Mamatmuminova M.G. Features of the use of animation in the development of creative abilities of preschoolers // European research № 1(75) / Сб. ст. по мат. «European Research: Innovation in Science, Education and Technology/Европейские научные исследования: инновации в науке, образовании и технологиях»: LXXV межд. науч.-практ. конф. (Лондон. 16 марта, 2022). С.